

Keresték a löpormalom

rajzát **MEGTALÁLTÁK AZ EGYLET DÍSZALBUMÁT • MIÉRT CSIKÁGÓ • A HALHATATLAN KEDVES ÉLETE**

Szegény örökösén szapult Kálvin tér régóta kedvelt vesszőparipája a városrendezőknek. Már 1866-ban, boldogult sihederkorában rendezni akarták a teret; *Pünkösti Andor* pedig 1913-ban, az Egyetértésben, egyenest a kálvinista templom lebontását szorgalmazta „*A Kálvin tér revíziója*” című cikkében...

Mindezt azokból a gondosan összegyűjtött és rendszerezett újságszelvek, hírlapcikkekből tudhatjuk meg, amelyeket a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár* Budapest-gyűjteményében őriznek. Könyvek, újságcikkek, hírlapok, rölapok, korabeli fotók, iskolai értesítők, iparegyszerű leti alapszabályzatok képezik a gyűjtemény anyagát: valamennyi Budapest tör-

ténetének igaz szavú, hű krónikása.

TERV

A FŐMÉRNÖKNEK

Nemcsak kutatók, könyvtárosok, egyetemi hallgatók: sok érdeklődő pesti is felkeresi a gyűjteményt. A televízió gyakori vendég itt: legutóbb az egykor Csepel-szigeten állott, a szabadságharcot szolgáló löpormalom rajzát keresték. Egy idő óta a *Köztisztasági Hivatal* — alapításának 90. évfordulóját ünnepelvén — végez adatgyűjtést a gyűjteményben. A *BUVÁTI* főmérnökének az Akadémia utca 1 —3. alatti ház *eredeti alaprajzára* volt szüksége: rátalált. Az *Országos Lövészegylet* nemrég múzeum alapítására kapott engedélyt, s ezért minden áron meg akarta szerezni az egyletnek a múlt század hatvanas éveiben készült, rézveretekkel díszített, pazar-szép díszalbumát. A Budapest-gyűjteményben akadtak rá. Valaki a Keleti melletti Százház utca történetét kutatta, s ekkor derült fény az avasodó titokra: miért nevezik ezt a városrészt Csikágónak? (A századelő éveiben egy amerikai, chicagói vállalkozó bérházakat akart építeni ezen a környéken.) Akadnak különlegesebb kérdések: hol helyeztek el Pesten emléktáblát Bajcsy-Zsilinszky Endréről? Ki készítette és mikor avatták fel Komját Aladár szobrát?

badulásának irodalma érdekelte. (Még a korabeli ostromrajzokat, felvonulási terveket is megkapta.) Az USA-ból egy bostoni egyetemi tanár *Lukács György* 1919. február 15-i előadásával kapcsolatban kért adatokat. Ausztriából a pest-budai német nyelvű színjátszás iránt érdeklődtek: plakátokat, zsebkönyveket, eredeti színlapokat küldtek nekik. A halhatatlan kedves, a beethoveni muzsika egyik ihletője, *Brunswik Teréz* életét két hétig kutatták Nyugat-Németországból.

Felmérhetetlenül gazdag a gyűjtemény anyaga. A könyvekből, hírlapokból, s egyéb nyomtatványokból Budapest múltja, el nem lankadó irodalmi és politikai élete, hányattott és nyugodalmatlan napjai kínálkoznak a kutatóknak.

Abrán László

EREDETI SZÍNLAPOK

Sok kutató érkezik külföldről személyesen, vagy fordul levél útján a könyvtárhoz. Olaszországból egy történelemtanár harminc éve érintetlenül álló nyomtatványokat bolygattatott meg a könyvtárosokkal: Budavára 1686. évi felsza-